

KOLLÉGIUM

SZAKMAI - MÓDSZERTANI, INFORMÁCIÓS FOLYÓIRAT

A tartalomból:

Kollégiumi napok Kalocsán
6. oldal

Kollégium a Körös partján
10. oldal

KSZ vélemény és javaslatok
12. oldal

**XII.
évfolyam
2003.
10.szám**

Kecskeméti Református Kollégium

Emlékezés Ozsvald Lászlóra

A népi kollégisták egykoron népes, tízezer főt meghaladó csapat, a napjainkra már erősen megfogyatkozott. Szinte minden összejövetelünkön elhangzanak ismert vagy kevésbé ismert egykori kollégista társaink nevei, akik végleg eltávoztak közülünk. Természetesen lapunk hasábjain nem emlékezhetünk meg valamennyiükről, akiket szűkebb vagy tágabb baráti-családi körben még sokáig gyászolnak, emlékeznek, akikről adomák, legendák keringenek ismerősei, szerettei körében.

Ezúttal a népi kollégiumi mozgalomnak egy olyan oszlopos tagjára emlékezünk, akinek halála nemcsak a közvetlen családi körben, de népes kollégiumi, baráti, munkatársi körben okozott fájdalmat, úrt hagyott távozás. Ozsvald László elhunyt e sorok írójának azért is okozott döbbenetet, mert közel hat évtizedes ismeretség, barátság kötött hozzá, az élet többször sodort össze bennünket iskolában, kollégiumban, munkahelyen.

A Bakony-alján egymás melletti iparos-bányász-paraszt faluban, ugyanabban az évben, 1928-ban születünk Ajkán, illetve Bódén. Mindkét egykori falu ma Ajka város alkotórésze. A háború utolsó időszakában és a háború utáni években a nyári iskolai szünetben, ugyanabban a gyárban, pontosabban a Tószokberénd határában felépült Bauxit-alumínium Rt., majd MASZOBAL laboratóriumában dolgoztunk annak a fiatal vegyészmérnöknek, Dr. Marschek Zoltánnak az irányításával, aki később országos hírű állami díjas igazgatója lett ugyanannak a vállalatnak, aki szívesen segítette a gyorsan fejlődő alumíniumipari komplexumban dolgozó diákok munkáját, pénzkereseti lehetőségeiket, tanulásu-

kat. Ozsvald László szorgalmas tanulásával, munkájával rászolgált arra, hogy kétkezi munkás szülei minden lehetőségüket, erejüket mozgósítsák azért, hogy Laci barátunk és két testvére is elinduljanak a tanulás, a felemelkedés útján.

A falusi elemi iskola elvégzése után a közeli devecesteri polgáriban végezte középiskolai tanulmányait, majd 1943-tól a veszprémi Kerkápoly Károly Állami Fiú Kereskedelmi Középiskolában igen nehéz, háborús körülmények között folytatta. A háborús körülmények miatti és a hosszú nyúló iskolai szünetekben pedig - mint már említettem - a gyárban dolgozott.

Igen nagy örömmel és várakozással vette a hírért 1946 nyarán, hogy Veszprémben is népi kollégium szervezésére került sor. A kereskedelmi középiskolai diákok közül az elsők között csatlakozott Szokolszky Istvánhoz, a kollégium szervezőjéhez, kiszemelt igazgatójához és bekapcsolódott a kollégium létrehozásába, annak alapító tagja lett. Sok nehézség, küzdelem közepette 1946. október 30-án végül is Veszprémben is létrejött a népi kollégium, amely a város egykori diákjának, a forradalmár Batsányi János nevét vette fel. Ozsvald László lett a kollégium titkára, a diákönkormányzat vezetője.

Ozsvald László nemcsak választott vezetője volt a veszprémi kis kollégista csapatnak, de igazi elismert vezére, példaképe is, amelyet jó tanulásával, példás viselkedésével, de jó közösségteremtő képességével és sportbeli teljesítményével is, szép énekével vívott ki magának. A jelesen érettségizett munkás fiatal a Közgazdasági Egyetemen folytatta tanulmányait, és a fővárosban is népi kollégiumban lakott, előbb a Jó-

zsef Attila, majd a Kossuth Lajos kollégiumban. A veszprémi kollégiumot továbbra sem felejtette. Gyakori látogatásai során nagyobb képzettségével, tapasztalatával és a röplabda tanításával segítette munkánkat. Példája nyomán sok veszprémi kerista - köztük magam is - a Közgazdasági Egyetemen folytattuk tanulmányainkat és a népi kollégista „életformát”.

Amint az általában az egy helyről származók, egy középiskolából az egyetemre, a fővárosba kerülők között szokásos, mi bakonyi, veszprémi keristák is természetesen igyekeztünk a kapcsolatot, barátságot fenntartani. Laci barátunk segített az egyetemi életbe való beilleszkedésben.

Ozsvald László a Közgazdasági Egyetem elvégzése után az MTA Közgazdasági Intézetben kezdte közgazdász pályafutását, megszerezte az egyetemi doktori címet, majd a közgazdaságtudomány kandidátusa lett. A közgazdasági kutatások mellett diplomáciai feladatot is vállalt, Prágában és Moszkvában teljesített diplomáciai szolgálatot, e helyeken közgazdasági feladatokat látott el. Munkás életének utolsó időszakát az Országos Tervhivatalban töltötte különböző vezető beosztásokban, ahol ugyancsak hosszú évekig voltunk munkatársak. Hosszú ideig közvetlen munkakapcsolatban voltunk. Munkánk során sokat tettünk azért, hogy új munkahelyek, jobb életfeltételek jöjjenek létre sorstársainknak, a vidéken lakó és dolgozó embereknek.

Valamennyi munkahelyén becsülték, tisztelték, szerették. Sok barátja volt, a felmerülő munkahelyi konfliktusokat mindig emberségesen segítette megoldani. Több könyve, tanulmánya jelent meg, pl. A műszaki dolgozók ösztön-

Kollégium

KÉSZÜLT AZ OKTATÁSI MINISZTERIUM TÁMOGATÁSÁVAL

Kiadja: a Kollégiumi Szakmai és Érdekvédelmi Szövetség, a „Kollégiumokért” Sajtóalapítvány megbízásából
Felelős kiadó: Horváth István **Főszerkesztő:** Benda János **Alapító főszerkesztő:** dr. Benedek István
Rovatszerkesztők: Fuchsné Hattinger Zsuzsanna, Gulyás Béla, Takács Ernő, Dr. Csépe György, Pethes Zoltán,
Szerkesztőség címe: Körösy László Középiskolai Kollégium 2500 Esztergom, Szent István tér 6. Tel./fax: 33/412-813
Terjesztés: Pethes Zoltán, Tel.: 30/9-376 - 042; **Előfizethető a kiadó címén:** 1417 BUDAPEST, Pf.:11. Tel./fax: (1) 352-9601
E-mail: kollégiumiszovetseg@axelero.hu **Honlap:** www.kollégiumiszovetseg.axelero.hu **Példányszám:** 1500 **Ára:** 112 Ft

zési rendszere (1961), A vállalati kollektíva anyagi ösztönzési rendszere (1963), A tanácsok pénzügyi fejlesztési alapja (1970), A gazdaságilag elmaradt térségek fejlesztése (1989). Laci barátunk mindig és minden körülmények között a jó iskolai, kollégiumi, munkahelyi közérzet, légkör megte-

remtéséért fáradozott hivatali beosztásból és emberi-baráti kapcsolataiból adódóan egyaránt. Ahol tudott, mások gondjainak megoldását is segítette. Soha nem feledkezett meg arról, hogy honnan jött, hová tartozik, nem forgatta köpönyegét, de mindig emberül szolgálta családját, osztályát, országát.

Ozsvald László hosszas betegség után 2003 elején halt meg, igaz barát, jó népi kollégista, a népért dolgozó képzett köztisztviselő, szorgalmas és eredményes kutató, családszerető igaz ember volt. Nyugodjék békében, amíg élünk nem felejtjük.

dr. Tatai Zoltán

A bizalom fényében Egy kitüntetett pedagógus vallomása

Tar Lászlóné legfőbb pedagógiai elvei között a szigorú következetesség épp úgy megtalálható, mint a szeretetből fakadó érzékeny odafigyelés, türelem és igazságosság. Nem véletlen tehát, hogy gimnáziumi oktatómunkája után kollégiumi nevelőtanári, igazgatóhelyettesi tevékenységét a képviselő-testület Cegléd Város Pedagógiai Díjával ismerte el. Ám mindezek ellenére meggyőző szerénységgel vallja, hogy kitüntetéséeközvetve a Dózsa György Kollégiumban folyó munkát is minősíti.

Az intézmény Cegléd középiskoláiban tanuló diákoknak ad otthont. Egyre több azoknak a száma, akik csonka családban nőnek fel, így fokozott gondoskodást igényelnek. Tar Lászlóné Marika mindent megtesz azért, hogy a rábízottak előrejussanak, közülük ne kallódjon el senki. Ez nem kis feladat!

„Az egyik tanítványom, aki nagyon rossz körülmények között élt, rengeteg meggyőzés, érvelés ellenére is kimaradt az iskolából. Viszont mégiscsak rá tudtam beszélni, hogy a felnőttképzés keretében tanuljon. Amikor letette a szakmunkás-vizsgát, első útja hozzám vezetett. Megköszönte a biztatásomat, mondván, hogy éneikül nem lett volna ereje eljutni idáig” - emlékszik Marika, majd hozzáteszi: „Legszebb percei ezek huszonnyolc éves pedagógus-pályafutásomnak, az ilyen és ehhez hasonló élmények megerősítést nyújtanak, hogy rátaláltam a számomra legmegfelelőbb hivatásra.”

Tar Lászlóné Debrecenben, a Kossuth Lajos Tudományegyetemen szerzett diplomát történelem-orosz szakon. Szeretettel beszél első munkahelyéről, a Kossuth Lajos Gimnáziumról, annak tantestületéről, amely igazi közösséget jelentett a kezdő pedagógus számára.

A tanárnő vallja, hogy nagyon sok esetben a pedagóguson is múlik, miként ismerik el a munkáját: „Én mindig próbáltam úgy viselkedni és úgy teljesíteni, hogy önmagam előtt se legyen szégyenkezni valóm, illetve nyugodtan bele tudjak nézni mások szemébe.”

Amikor válságosabb időket éltek az orosz szakos tanárok, mert megszűnt a nyelv kötelező oktatása, Marika akkor sem gondolt arra, hogy elhagyja a pályát, pedig próbálták elcsábítani más területre. „Nem tudom elképzelni magam sehol máshol, csak a gyerekek között!” - állítja határozottan. „Már kilenc éve dolgozom a kollégiumban, úgy érzem, itt találtam meg igazán önmagam, itt teljesedett ki igazán a pályám. Talán a legszebbek a mostani munkában azok a pillanatok, amikor a diákok megtisztelnek a bizalmukkal, beszámolnak ügyes-bajos dolgaikról vagy egy nehéz nap után betérnek a szobámba és elújságolják, hogy mi történt az iskolában.” Tar Lászlóné szavait hallgatva megerősítést kapok, hogy a kollégium a szó igazi értelmében olyan, mint egy nagy család, hiszen a kollégista középiskolások ott élik le életük nagy részét. Nem véletlen tehát, hogy az itt tevékenykedő nevelőtanárok a kamaszlelkek titkainak ismerői, Marika meg is

fogalmazza: „A legfontosabb, hogy a gyereket elfogadjuk, aztán ha valami olyasmit tesz, ami nem helyes, akkor figyelmeztetni kell, mert ha szemet hunyunk a mulasztás fölött, akkor az ugyanolyan bűn, mint amikor elfelejtjük megdicsérni, pedig megérdemelné.”

Tar Lászlóné bizonyára mindezt ösztönösen is tudná, de ő nem bíz semmit a véletlenre, folyamatosan képzeti magát. Számtalan olyan tanfolyamot elvégzett, köztük önismereti, drog megelőző tréningeket, amelyek nagyon sokban segítik a munkáját. „A társadalom újabb és újabb kihívások elé állítja az embert, amelyekre reagálni kell!” - mondja. Ezeknek a kihívásoknak a megoldásában pedig a kollégium tíz pedagógusa és húsz technikai dolgozója együttesen vesz részt. Nem is képzelhető el ez másképp, hiszen itt mindenki a százötven diákért van. Nagyfokú egymásra utaltságban tevékenykednek, mindent részletesen megbeszélnek. Egy nevelőnek tudnia kell, hogy azokban az időszakokban is, amikor ő éppen nincs a kollégiumban, mi történik a gyerekekkel, mert a felelősség odafigyelést és összpontosítást ró rájuk. Ez nagyon nehéz, abból a szempontból is, hogy - az egyensúly megtartása mellett - mit engedélyezzenek számukra. Hiszen tiltani se lehet mindent, az önállóságra való nevelés is fontos feladata a kollégiumnak.

Tar Lászlóné Marika a rá jellemző kiegyensúlyozott derűvel összegezi: „Egy szülő fogalmazta meg a munkánk lényegét, ezzel egyben nagy elismerést is adva nevelőtestületünknek. Miután leérettségizett a gyereke, eljött és megköszönte mindnyájunknak ezt az eredményt, hozzátéve, hogy nekünk nagyobb részünk volt a bizonyítvány megszerzésében, mint neki, mert a lányával mi sokkal több időt töltöttünk együtt középiskolás éve alatt, mint ő.”

Zimonyi Zita

Mi a különbség a tanár és a nevelőtanár között?

2003. október 28-án Kollégiumi Szakmai Érdekvédelmi Szövetség képviselőjében Horváth István, a Kollégiumi Szövetség elnöke tartott fórumot Szegeden az Ortutay Gyula Általános és Középiskolai Kollégiumban a Csongrád megyei kollégium vezetők részére. Ez ösztönzött a következő sorok leírására.

A fórum témája a pedagógiai felügyelő választása, választhatósága volt. Ennek eldöntésére – segítségként – több szempontot figyelhettünk meg a hozzászólásokban:

- *Egy igazgató szemszögéből* – Az igazgatók feladata elsősorban a működés biztosítása, ebből adódóan Ő(k) természetesen státuszt látnak a lehetőségben, ami könnyíti a munkavégzést a jelenlegi helyzethez képest, hiszen több „felnőtt” jut a gyermekekre.
- *Egy nevelőtanár szemszögéből* – egzisztenciális kérdésként merült fel, hogy akkor Őt szabadon „átminősíthetik” és ezzel, pl. 40 órás munkavégzésre kötelezhetik? (Csak megjegyezném, hogy az éjszakai pótlék kérdése sem lehet mellékes, hiszen amivel a besoroláson túl jobban keres egy nevelőtanár, az többek között az ügyeleti díj, amit a pedagógiai felügyelő látna el.)
- *A gyermek szemszögéből egy nevelőtanáron keresztül* – úgy merült fel a kérdés, hogy akkor a felügyelő mondhatja, illetve teheti, amit egy nevelőtanár nem?
- *A fenntartó szemszögéből* – pedig az „erő” a döntő(!) A saját fenntartói érdekeit helyezi elsősorban előtérbe, és ráerőszakolhatja akaratát az intézményre, hiszen a kollégiumban lakó gyermekek szülei nem tartoznak az Ő választópolgárai közé, ezért számára mellékes a véleményük.
- *A képzés szempontjából* – pedig az a kérdés, hogy milyen keretek között képezik ezeket a felügyelőket. Kissé talán eltúlozva a kérdést, ha a középiskolában egy szakkör keretén belül képeznék ezeket a felügyelőket, nem hiszem, hogy

egyetlen, jelenleg pedagógiai pályán dolgozó kolléga is egyetértene ezzel, hiszen tudjuk jól, hogy mi a „dolgunk”, ehhez nem lehet elegendő a középiskolai keret.

- *A munkaköri leírás szempontjából* – maga az előadó vetette fel ezt a kérdést, hiszen nagyon nehéz lehet szétválasztani a kollégiumi tevékenységen belül a munkát ilyen formában.

Ahhoz, hogy a kérdésben tisztán lássunk, tudnunk kell, hogy mi is a feladata a nevelőtanárnak, de még inkább az azal kell, hogy tisztában legyünk, hogy miért is aggatták „elénk” ezt a megkülönböztető jelzöt.

Addig, amíg egy szaktanár feladata a szakóra megtartása, az oktatás és a képzés, addig a nevelőtanáré a nevelés? Természetesen mind a két esetben fellelhetők átfedések, hiszen a szaktanár is pusztán megjelenésével, életvitelével, személyiségével, egyéniségével, öltözködésével, akaratán kívül is nevel. Persze, ha a fegyelmézést is ide soroljuk, akkor iskolatípustól, a gyermekek életkorától ez nagymértékben eltérhet. A nevelőtanárnak egy kicsit nehezebb a dolga, hiszen a szaktanár szaktudásának átadásával viszonylag könnyebben vívhat ki magának tiszteletet, elismerést a gyermekek körében, hiszen **AD!** A nevelőtanár is korrepetál, de nem a kollégium lakóinak egészét, ezért csak akikkel külön foglalkozik, azok tudják egyáltalán, hogy Ő pl. milyen szakos, így csak azok nézhetnek fel rá, (ha még ez a fogalom ma létezik egyáltalán) akik elismerhetik szaktudását.

Az oktatás és nevelés aránya, tapasztalatom alapján, körülbelül ilyen mértékben oszlik meg a két pedagógus között. (Ennek mérése, nem egyszerű feladat

és én is csak saját tapasztalataimra tudok hagyatkozni; 16 éve tanítok az egyetemen, és 8 éve vagyok nevelőtanár.)

A mai felsőoktatásban a tanárjelöltek összesen 40 órát töltenek tanítással, valamint 15 órás gyakorlaton vehetnek részt választhatóan. Ez azt mutatja, hogy megtanítjuk Őket arra, hogy mit kell tanítaniuk, de hogy hogyan, arra már nem.

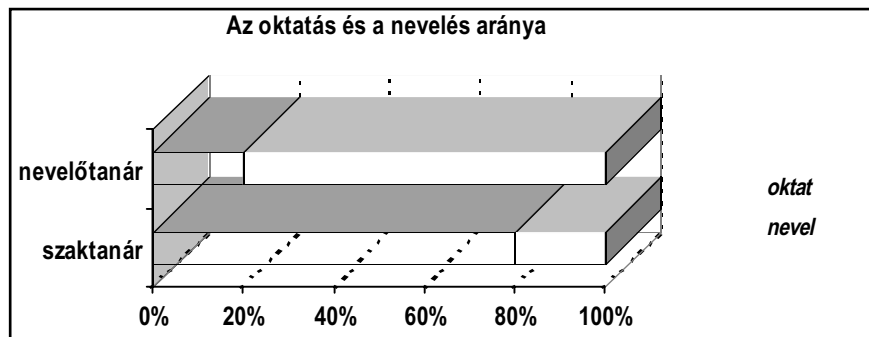
Természetesen a szaktárgyi módszertan is csak a tárggyal kapcsolatos oktatási kérdésekre ad(hat) választ, nem nyújt segítséget nevelési feladatok megoldásában. A módszertan hospitálásai, mikro tanításai pedig oly kis mértékű segítséget jelentenek, hogy ez nem elegendő szintű képzés.

Kikerülve az egyetemről olyan kevés gyakorlati tapasztalattal rendelkeznek, hogy sokan ezért is hagyják el a pályát, hiszen Nekik nem ilyen elképzelésük volt a tanári pályáról és ez számukra nem derült ki a képzés során, hiszen alig találkoztak gyermekkel. Nem készíti fel Őket az egyetem a **NEVELÉSRE**, néhány helyzet megoldásáról szemináriumok keretén belül beszélgetnek, de hogy az életben ez valóban hogyan is működik, arról fogalmuk sincs.

Tehát, összességében elmondható, hogy a jelenlegi 8 féléves nappali képzés sem elegendő arra, hogy nyugodt szívvel engedjük a pályakezdőket a jövő nemzedéke elé, nem hogy az ettől eltérő, rövidebb ideig tartó, felügyelői képzés.

Bízom benne, hogy a nevelőtestületek a pedagógiai felügyelő kérdésében mindent mérlegelve, a helyi sajátosságokat is figyelembe véve, elsősorban a gyermekek érdekeit szem előtt tartva fognak dönteni és nem fogják megbánni azon véleménynyilvánításukat, miszerint szükségük van pedagógiai felügyelőre.

Balogh Tamás
nevelőtanár, tanársegéd

Megyei kollégium igazgatói értekezlet Kecskeméten

Előadást tart Horváth István a KSZ elnöke

A kecskeméti Református kollégium megyei igazgatói értekezletnek adott otthont, ahol a meghívottakat *Juhászné Balasi Franciska* a városi kollégiumi munkaközösség vezetője és *Czeglé Zoltánné* a Kollégiumi Szövetség megyei elnöke köszöntötte.

Az értekezleten elsőként *Sárközi István* úr tartott tájékoztatót a város közoktatási helyzetéről. Szomorúan állapította meg azt a tény, hogy a város vonzáskörzetében lévő kistélepülések többségében a lakosság elszegényedik, a gyerekek létszáma csökken, ami a kollégisták számának is az apadását fogja előbb-utóbb eredményezni. Szerencsére a város középiskoláinak pozitív kisugárzása van, így messzebből is jönnek ide gyerekek tanulni. Jelen pillanatban viszont már egyre több általános iskolai osztály létszáma a 20 fő alatt van, ami hamarosan az egész középfokon érezteti majd a finanszírozási gondokat. Elszomorító, hogy a kecskeméti értelmiség egy része a nagyobb jövedelem reményében inkább Budapestre költözik.

A kollégiumok helyzetéről és a közoktatási törvény módosításáról, annak várható kollégiumi kihatásáról tartott tájékoztatót *Horváth István* a Kollégiumi Szövetség elnöke. Az elnök úr részletesen kitért az elmúlt évek legfontosabb kollégiumfejlesztési elemeire: a Nemzeti Kollégiumi Közalapítvány létrehozására, a Kollégiumi Nevelés Országos Alapprogramjának megjelenésére, a szakmai fejlesztésekre, a je-

lentős normatíva emelkedésére. A résztvevők nagy érdeklődéssel kísérték a legújabb közoktatási törvénymódosításról tartott, - gyakorlati példákkal is érzékeltetett - tájékoztatóját. A törvénymódosítás arra irányul, hogy a kollégiumi nevelőtanárok egy részét „pedagógiai felügyelővé” minősíti. A nevelő tanárok óraszámát lecsökkenti, így viszont csak a tanulócsoportonként számított 24 órát láthatja el feladatként. Ez gyakorlatilag azt jelenti, hogy kevesebb

nevelő tanár lesz a kollégiumban, mint tanulócsoporthoz. A pedagógiai felügyelő heti 40 órában dolgozik, de a legszűkebb működési idő is épületenként, ne-

Sárközi István alpolgármester tájékoztatója

menként, 100 fős egységre számolva 56 óra/hét. A törvénymódosítás óriási veszélyeket hordoz, hiszen: megosztja a kollégiumi nevelést, a tevékenység egy részét felügyeletté degradálja, a foglalkozást pedig „nevelőtanárhoz méltó” kategóriába teszi. Aki dolgozott kollégiumban jól tudja mit könnyebb elvégezni: foglalkozást vezetni egy témakörből, vagy 100 fiúval takarodót, ébresztőt, szekrényrendet, étkezdei fegyelmet tartani. A kollégiumi nevelés sikere éppen abban rejlik,

hogy minden élethelyzetben ott van a nevelőtanár a gyerekek között. Az ügyelet során reálisan látja a tanár az egész kollégium tevékenységét, benne a saját csoportjában lévő diákot is. Sokszor épp a takarodó időszaka az, amikor a tanár egy-egy diákkal meg tudja beszélni a napi gondokat, segítséget tud adni. Gyakran előfordul az utótanulás alkalmával, hogy a megfelelő szakos tanár segít a házi feladatok megoldásában, ellenőrzésében.

A kollégiumban 100 gyerekre a fenti példa és feladat alapján az egy pedagógiai felügyelő csak arra jó, hogy el lehet mondani: van felnőtt a gyerekekkel és van, aki elviszi a „balhét”, ha úgy alakul a helyzet.

Horváth István kitért a kollégiumok fenntartói kérdésére is. Arra a régi anomáliára, hogy a települési önkormányzatok alig érdekeltek az általuk működtetett kollégium színvonalas fenntartásában, viszont országos szinten mindenki kistélepülés érdekelt, ahonnan a kollégisták érkeznek.

Talán nincs is olyan település ma Magyarországon, ahol legalább egy gyerek ne járna úgy középiskolába, hogy kollégiumban lakik. A megoldás a közalapítványi modell lenne, melybe az önkormányzatok az épülettel vennének részt, az állam pedig, a működtetéssel és a felújítással, szakmai elvárással.

Az előadást követően kérdésekre, hozzászólásokra került sor.

A program végén *dr. Kodácsy Jánosné* a református kollégium igazgatója adott tájékoztatót az intézmény munkájáról. Ezt követően a résztvevők megtekintették az intézményt.

Gulyás Béla

Balról: Czeglé Zoltánné, Juhászné Balasi Franciska és Horváth István

Kollégiumi Napok

a Hunyadi János Középiskolai Kollégiumban

Sipos János közoktatási helyettes államtitkár nyitotta meg az idei Kollégiumi Napok rendezvényeit a Hunyadi János Középiskolai Kollégiumban, Kalocsán.

Hagyományaikhoz hűen az idén is megrendezték a kollégisták a Hunyadi Napok rendezvénysorozatát. Már az első nap sport versenyek gondoskodtak a jó hangulatról, a pezsgő diákéletéről. A néhány évvel ezelőtt végzett kollégista diákok közül sokan érkeztek vissza nosztalgizálni, találkozni társaikkal, tanáraikkal és bekapcsolódtak az egész hetes rendezvénysorozatba.

A második nap a kultúrajegyében telt. A kora délután kezdődő ünnepi műsort Sipos János közoktatási helyettes államtitkár úr nyitotta meg, aki köszöntő szavaiban őszintén elmondta a diákoknak, hogy mit tenne, ha ma kollégista lenne. „Ha én kollégista lennék, sokat olvasnék, nyelveket, informatikát tanulnék, arra törekednék, hogy sok barátom legyen és valószínű nagyon szerelmes lennék”.

A megnyitó gondolatok után a jelenlévők közfelkiáltással megválasztották a diákigazgatót. Sári László harmadéves tanuló - miután elnyerte a tagság bizalmát - átvette Gulyás Béla igazgatótól a

hatalom jelképeit, a kollégium kulcsait.

A közel két órás műsorban bemutatkozott a kollégium néptánc együttese Kovács Ilona tanárnő felkészítésével, a modern tánc együttes Péter Gábor végzős tanuló vezetésével, a fúvós zenekar Bogdán János tanár úr támogatásával, a könnyűzenei kisegyüttes Lengyel László és Skriba Péter „öregdiákok” lelkes munkájának köszönhetően. A városban működő AKROBAT táncsoport - melynek kollégista tagjai is vannak - szintén sok örömet szereztek a nézőknek. Megnyitották az „Alkotó Kollégisták” kiállítást, ahol 29 diák rajzai, festményei, famunkái, hímezései, egyéb kézimunkái mellett a bélyeg, a papírszalvéta gyűjtők is bemutatkozhattak.

Kiemelkedően esztétikus alkotással szerepelt Diel Tibor, aki bőrből készített rózsákat és a szakmájának szépségeit érzékeltette cukrászati remekművével, mellyel első helyezést ért el. Zárásként, a nap fénypontjaként került bemutatásra a kollégium színjátszó körének előadásában Katona József: „Bánk bán” című darabja korhű jelmezekben. A Dózsa iskola dísztermét megtöltötték a szereplők szülei, az oktató iskolák tanárai, a Kalocsai Kollé-

Sipos János helyettes államtitkár megnyitója

gisták Baráti Körének tagjai és természetesen a diákok. A szünni nem akaró taps jelezte, hogy Kovács Ilona tanárnő a diákokkal együtt ebben az évben is elismerést és nagy sikert aratott. Megjelent a „Hunyadi -Vezér - Cikkei” című kollégiumi lap is melyet Hajdúné Bertich Éva tanárnő vezetésével ötödik éve szerkesztenek, írnak a diákok abból a célból, hogy összefoglalják az év eseményeit, történéseit.

Szerdán a tanulócsoporthoz maguk főzték a kollégium udvarán vacsorájukat, volt pacal, marha, birka a bográciban és voltak akiknek a paprikás krumplira fáj a foguk, természetesen füstölt kolbásszal. A lányok birtokukba vették a Kossuth Lajos utcai épület konyháját, ahol Pécsi Józsefné igazgató helyettes, Petróczy Ernőné, Lakatos Ferencné, Gallina Zoltánné tanárnők segítségével sütöttek, főztek egész estig, amíg az elmaradhatatlan discó megkezdődött.

Ünnepélyesen elbúcsúztak a végzős kollégisták, melynek szervezését Martin Jánosné és Haszán János nevelőtanárok végezték. Az ünnepség meghatározó eseménye volt, amikor Czifra Tamás saját versével búcsúzott el szobatársai-

A kollégiumi néptánc csoport bemutatója

A kollégium igazgatója Gyulás Béla átadja az intézmény kulcsait a diák-igazgatónak, Sári Lászlónak

„Talicskázás“ a sportnapon

tól. A kollégium igazgatója átadta a „Hunyadi Kollégiumért” emlékplakettet annak a három tanulóknak, akik az elmúlt négy év alatt kivívták a tantestület és a diákok elismerését, tiszteletét. Ezen kívül 16 diák kapott könyvet, oklevelet a különböző szakkörökben, a sportéletben, a hagyományok ápolásában végzett több éves tevékenységéért. Az ünnepi vacsora felkészüléséről a diákkormányzat tagjai gondoskodtak *Martin János* tanár úr irányításával, aki a sportversenyeket is szervezte.

Az idén is tetteikkel bizonyították a kollégisták, hogy a névadójuk szellemében élnek és dolgoznak:

„Nem szavak teszik vitézzé az embert, a csatában ismerzik meg, ki mit ér.”

- G.B.-

A „Bánk bán” darab címszerepében Horváth Tamás

A darab rendezőjét Kovács Ilona tanárnőt köszöntik

A kollégiumi újságjának szerkesztői

Az ÁFEOSZ Kereskedelmi, Közgazdasági Szakközépiskola és Kollégium 1990. szeptember 1-jétől kezdte meg ismét működését.

Intézményünk sajátos szövetkezeti arculatát a képzés tartalma, a pedagógiai munka, az Általános Fogyasztási és Értékesítési Szövetkezetekkel való szoros kapcsolattartás és a munkaerőpiac jövőbeli igénye alakítja ki. Az iskola és a kollégium magas színvonalú pedagógiai munkát tesz lehetővé és szellemiségével, felszereltségével, szolgáltatásával minden feltételt megteremt a széleskörű ismeretek elsajátításához. Jelenleg szakközépiskolai képzésben 9-12. osztály, mintegy 430 tanuló, iskolarendszerű közép- és emeltszintű OKJ-s szakképzésben, valamint AIFSZ szakképzéseinkben összesen mintegy 400 tanuló van.

Elsősorban Kecskemét és környékéről, Bács-Kiskun megye, de országos beiskolázású intézményként az ország különböző területeiről vannak tanulóink. Elhelyezésükre 203 fős kollégiummal is rendelkezünk.

Az iskola és kollégium épületegyüttese magas színvonalú pedagógiai munkát tesz lehetővé. A tanulók elhelyezése és a tárgyi feltétele, a folyamatos fejlesztés eredményeként igen kedvezőek.

A nyugodt tanulás és pihenés feltételeinek megteremtése mellett a szabadidő tartalmas eltöltéséhez is átlagon felüli lehetőséget biztosítunk. A tévézésen, videózáson, sportlehetőségeken kívül számos olyan újszerű gondolkodási, logikai és ügyességi társasjátékokkal rendelkezünk, amelyek a szórakozás mellett a kreatív gondolkodást is fejlesztik. Több jól felszerelt számítástechnikai terem is a rendelkezésünkre áll, ahol az Internet-hozzáférés is biztosított. Az iskolával közös épületegyüttes lehetőséget ad az étterem, a nagy-előadó, az osztályterem, a klubhelyiség és a tornacsarnok, a kondicionáló terem, a könyvtár, a videó- és hangstúdió, valamint a szolárium és a szauna használatára. A város más kollégiumaival is jó kapcsolatokat alakítottunk ki.

Rendszeresen és jól szerepelünk a kulturális és sportvetélkedőkön, ezt a tevékenységünket nagyszerű eredményeink is bizonyítják.

A kollégiumi nevelés országos alapprogramjának kiadásáról, bevezetéséről és alkalmazásáról szóló 46/2001. (XII.22.) OM rendelet adta lehetőségek keretein belül szervezzük a kollégiumi foglalkozásokat már második éve.

A TANULÁSI KULTÚRA FEJLESZTÉSE

A gyengébb tanulmányi teljesítmény hátterében sokféle tényező állhat.

Ezeknek egyike az, hogy nem rendelkeznek a tanulók megfelelő tanulási stratégiákkal; nem tudnak saját maguk számára megfelelő módszereket választani, - mert nincs meg hozzá az ismeretük.

A jó tanulmányi eredményt elérő diákok között is van, aki határtalan energiával képes csak megfelelni az kihívásoknak. Ezek az elvárások részben saját belső igényükből, értékrendjükből fakadnak, részben a környezet (szülő, iskola,..) fogalmazza meg számukra.

Az iskolával szemben a *hatékony tanulási módszerek megismertetésének és kialakításának* igénye nem új keletű, de egyre nagyobb jelentőséggel fogalmazódik meg.

„A tanulás megtanulása alapkövetelmény.

Megfelelő tanulási minták, szokások, rendszerek birtokában hamar tudunk dönteni arról,

hogyan kell a leggazdaságosabban tanulni egy adott helyzetben.”

(Kiss Árpád: A tanulás programozása, Tk., Bp. 1973.)

Az általános iskola első osztályától kezdődően a tanulók mindig kaptak instrukciókat a „tanulás hogyanjáról”, az alkalmazható módszerekről. Ma még ritka azoknak a programoknak a száma, melyek lehetővé teszik a tanulási módszerekkel való hatékony ismerkedést, a különböző képességek

fejlesztésének módjait. Különösen igaz ez a középiskolákra, - ahol a továbbtanulás az elért tanulmányi eredmények függvénye.

Intézményünkben ez az igény konkrét elvárásaként fogalmazódott meg a tanuló és a szülők részéről is a COMENIUS 2000 Minőségfejlesztési Program keretében végzett „igény-éledegység” felmérése keretében. A kérdőívek értékelését, elemzését követően, intézkedési terv” készült a tanulók módszertani kultúrájának fejlesztésére.

Ezúton is szeretném megköszönni az intézményünk vezetőjének dr. Fehér Tibor igazgató-főtanácsos úrnak, hogy ennek lehetőségét megteremtette diákjaink számára.

A 9. 10. 11. évfolyamon osztályonként két osztályfőnöki óra keretében, a 12. évfolyamos osztályokban egy-egy osztályfőnöki órában volt lehetőségem a tanulásmódszertannal kapcsolatos ismeretek, tapasztalatok átadására, illetve fejlesztő feladatok megismertetésére gyakorlására.

Ez a néhány óra csak ízelítőt adhatott a diákoknak a tanulási módszerekkel való ismerkedésre, és annak a szemléletmódnak a felvázolására, amelyek az eredményes tanuláshoz hasznosíthatók.

A tanulásmódszertan ezen felül teret biztosít a tanulási részképességek fejlesztéséhez: figyelem, koncentráció, beszéd, olvasás, emlékezés, gondolkodás, önművelés képességei.

A hatékony tanulási módszerek ismerete nem alakul ki magától. A tanulási készség fejlesztését nem lehet elég korán kezdeni, de azt sem szabad kijelenteni, hogy már túl késő hozzáfogni.

A tanulásmódszertan tanításának célkitűzéseit Oroszlány Péter – a téma szakértője (program kidolgozója) négy pontban foglalta össze a „A tanulás tanítása – tanári kézikönyv”- ében

1)A tanuláshoz való viszony áthangolása

2)Tanulási szokások formálása, hatékony tanulási módszerek elsajátítása

3) A tanuláshoz szükséges alapkészségek fejlesztése

4) Személyiségépítés

Kollégiumunkban már második alkalommal ebben a tanévben is van lehetőség, hogy heti egy foglalkozás keretében megpróbáljuk a diákokkal közösen megvalósítani a fentebb megfogalmazott célkitűzéseket.

Az előző tanév tapasztalata: tizenegy diákkal tölthettem el kellemes perceket, miközben igyekeztem őket megismertetni különböző képességfejlesztő gyakorlatokkal. Úgy érzem, megértették a tudatosság, a következetesség fontosságát. Igyekeztem abban is segítséget adni, hogyan oldhatják belső feszültségüket, hogy tanulásuk minél hatékonyabb és eredményesebb legyen. Végül, de nem utolsó sorban megismerhettek olyan lazító gyakorlatokat is, melyek tanulás közben segíthetik a szellemi és fizikai felfrissülést.

A foglalkozások sorozatában folyamatosan lehetőség volt a gyakorlati feladatokban való tevékenykedésre. Az osztályfőnöki órák keretében ezt még nem tudtuk megvalósítani az időkorlátok miatt. A 2003/2004-es tanévtől is van módunk a tanulás módszertani foglalkozások szervezésére az előző évi tapasztalatoknak megfelelően. A kollégiumi élet szervezésében pedig a kötelezően választható foglalkozások között ajánljuk.

Köszönjük az iskolavezetés támogató segítségét.

Tanulási szokások kialakítása

A szellemi munkával kapcsolatos jó szokások kialakítására korán figyelmet kell szentelnünk. Könnyebb ugyanis egy jó szokást kialakítani, mint egy hibásat megváltoztatni. Az életkor előrehaladtával, az iskolai követelmények változásával szükségszerűen differenciálódnia kell a tanulási szokásoknak is.

A szokások kialakításában a külső irányítást fokozatosan egyre inkább a saját elhatározásokon nyugvó cselekvéseknek kell átvenniük; ahogy a tudatosság, a felelősségérzet, az egyéni ítéletalkotás, az önismeret és az önállóság igénye megerősödik.

A célunk az volt, hogy egy sajátnak érzett hatékony szokásrendszert alakítsa-

nak ki tanulóink. A tanulási szokások helyességére nézve a mérce az eredményesség és a gazdaságosság. A hatékony tanulási módszerek használatának szokássá kell érlelődnie. Nem elég tudni a jó módszerekről, - hanem annak automatikus cselekvéssé kell válnia. Ez csak tudatos és tartós törekvés hatására következik be, ami iskolai keretek között, tanári segítséggel könnyebben fenntartható.

A helyes tanulási szokásokkal rendelkezők számára a tanulás nem lidércnyomás, - hanem néha csaknem szórakozás.

KEDVES DIÁKOK! A TANULÁS MESTERSÉG !

- Ahogy telnek az évek az iskolában, úgy növekednek a követelmények; egyre többet kíván tőled az iskola: a játékos és szinte észrevétlen tanulást mindinkább fölváltja a tudatos, munkához hasonló ismeretszerzés.

- A munkához eszközökre, módszerekre van szükséged.

- A tanulás is mesterség, méghozzá a legelső, amihez értened kell. Ha rossz módszerekkel tanulsz, nehezzé válik az életed, s az iskolában eltöltött időt kudarcok árnyékolják be. Aki rossz módszerrel dolgozik, az nem élvezheti a tevékenységet, túlságosan sok időt tölt vele, s az eredmény mégsem hoz örömet és elégedettséget.

- **Tanulni is meg kell tanulni!**

- Fontos a képességfejlesztés

- *Koncentráloképesség:* minden szellemi munka alapfeltétele

- *Beszédképesség:* ezen belül a tiszta beszéd, a szókinccs, az írásbeli és szóbeli kifejezőképesség; melyek tudásod és gondolataid érthető, árnyalt és világos megfogalmazását teszik lehetővé

- *Hatékony olvasás képessége:* mely alatt a haladás gyorsasága és a szövegek jó megértése értendő

- *Emlézőképesség:* mellyel gondolkodásod számára megőrzöd a tudás alapelemeit

- *Gondolkodóképesség:* mely a problémák felismerésében és megoldásában való jártasságot, a kidolgozott gondolkodási sémák hasz-

nátát és az alkotó gondolkodást jelenti

- *Tájékozódó képesség:* a tudás világában, mely segít eligazodni abban az információözönben, melyet az emberiség a XX. század végén önmagának szolgáltat

- A feladatok elvégzése, a képességek megszerzése erőfeszítést, akaratot, tartós és tudatos törekvést kíván tőled. Ezzel személyiséged, jellemed csiszolódik, alakul a világhoz való termékeny viszonyod. Megtanulsz céltudatosan dolgozni, dinamikusan cselekedni, ami élettedben sorsformáló jelentőségű.

Szél Józsefné

MIRE VALÓ AZ ISKOLA?

*Az iskola arra való,
hogy az ember megtanuljon tanulni,
hogy felébredjen tudásvágya,
megismerje a jól végzett munka örömét,
megízlelje az alkotás izgalmát,
megtanulja szeretni, amit csinál
és megtalálja azt a munkát,
amit szeretni fog.
(Szent-Györgyi Albert nyomán)*

Felhasznált szakirodalom:
(nem a teljesség igényével)

1. Oroszlány Péter: 2002. Könyv a tanulásról (tankönyv) AKG Kiadó, Budapest
2. Oroszlány Péter: 2002. A tanulás tanítása (tanári kézikönyv) AKG Kiadó, Budapest
3. Balogh László: 1998. Tanulási stratégiák és stílusok, a fejlesztés pszichológiai alapjai (egyetemi jegyzet) Debrecen
4. Bono, Edward de: 1995. Tanítsd gondolkodni a gyermekedet! (Szülők házikönyvtára) PARK Kiadó
5. Rawlinson, J. Geoffrey: 1986. A kreatív gondolkodás és ötletbörze No-votrade RT.
6. Schlögl, Attila: 2000. Az ember feje nem káptalan Nemzeti Tankönyvkiadó, Bp.
7. Horányi Katalin: 2002. Tanuljunk tanulni Magyar Könyvklub, Budapest
8. Deákné B. Katalin: 1988. Neked is lehet jobb jegyed Deák és Társa Kiadó, Debrecen

Kollégium a Körös partján

Húsz intézményből közel 300 lakója van Békéscsabán az Arany János Középiskolai Tehetséggondozó Kollégiumnak. A város központjától 3 km-re a Körös partján, szép természeti környezetben, fás – ligetes területen található a kollégium három épülete.

Teraszos, világos, kultúraltan berendezett szobák, melyek közül a legkisebb 2 ágyas. Több olyan helyiség is van, ahol a tanulók szórakozhatnak, beszélgethetnek, bolondozhatnak. Az egyik a „C” épület földszinti része, ami egy klubhelyiség is büfével, TV-vel, faragott padokkal, asztalokkal, a másik az ún. „üvegterasz” ami televíziózásra, olvasásra, csöndes beszélgetésre csalogat kényelmes párnázott székeivel, míg a harmadik terem a rendezvények terme, hiszen tehetséggondozó kollégium vagyunk. A sarokban felhangolt zongora, a szemközti fal előtt pedig a pódium, hátterében pedig a székely kapu. A kollégiumunk, noha Arany János nevét viseli, független az e néven ismert országos tehetséggondozó programtól.

Sport és művészeti tehetséggondozás működik az intézményünkben

A kiemelkedő képességű kollégista sportolókat az ún. bázisegyesületek (BAC, Békéscsabai Előre FC, Békéscsabai NKC) az előzetes tehetségkutató versenyeken kiválasztja és külön megállapodás értelmében hozzánk irányítják. A legjobb versenyzők után az egyesületek sportolói ösztöndíjat is fizetnek, melynek összege a havi térítési díj 50 – 100 % - a.

Az esti órákban a mindennapos fárasztó edzések után külön sportolói korrepetálást is tartunk a rászoruló tanulóknak. Jelenleg 35 tanuló tagja a sportolói tehetséggondozó csoportnak, közöttük több országos bajnok, országos ifjúsági csúcstartó, ill. korosztályos válogatott atléta, akik rendszeresen részt vesznek nemzetközi versenyeken is (Finnország, Olaszor-

szág, Kanada) - NB – I ificsapatában szereplő labdarúgók ill. NB – I ifi és felnőtt csapatában szereplő leány kézilabdások. Kick – boksztárgyban világgupa győztes versenyzőnk is volt, aki „mellesleg” jeles tanulmányi eredményt ért el. Apro-pó, tanulmányi munka. Vallom, hogy a sportban kiemelkedő képességű gyerekek a tanulmányi munkában sem gyengébbek, mint az átlag tanulói populáció. Átlagon feletti sporteredményeik pedig pozitív példa a többi kollégista tanuló számára is.

Sajnos a sportolóink között is van több hátrányos helyzetű diák. Sőt olyan tanulók is vannak, akik a kollégium és a bázisegyesület támogatása nélkül már gyermekvédelmi intézetben lennének elhelyezve. Ez a speciális tehetséggondozás nagyon szép feladat tantestületünk számára u.a. „irgalmatlanul” nehéz is, hiszen egy rendkívül gondos és következetes mentális nevelést is jelent.

Feltételrendszerünk

Saját tornaterem és konditerem, vilányfényvel ellátott multifunkciós labdajáték pálya, ill. tavasszal adjuk át az erdei kondi-pályánkat. Uszoda-bérleteket minden évben vásárolunk, amit a diákok maximálisan kihasználnak. Az Árpád fürdő 50m-es feszített víztükrű uszodájában. Minden év októberében mi rendezzük a városi kollégiumok közötti kegyeleti váltófutást az Aradi Vértanúk tiszteletére ill. a Békéscsaba – Arad szupermaratoni futóversenyen is mindig indulnak sportkollégista diákjaink.

Fő célunk: Békés megye utánpótlás nevelésének segítése a sportban tehetséges vidéki fiatalok támogatásával.

Természetesen nem mellékes körülmény, hogy a fenntartó Békés Me-

gyei Önkormányzattól a szükséges támogatást megkapjuk.

Művészeti tehetséggondozás

A város öt művészeti képzést folytató középiskolájával van megállapodásunk.

Célja: Fellépési, kiállítási, bemutakozási lehetőség a „művésztanulók” számára

A művészetek iránti fogékonyság fejlesztése a többi kollégista tanuló számára

Arany Napok - hangszeres zene komoly és könnyű műfajban, néptánc, divatbemutató, fodrász és smink verseny. Természetesen ez a munka sem könnyű ismerve a médiák „áldásos” tevékenységét.

„Festő stúdió” festőművész tanár irányításával - tagjai minden évben indulnak országos képzőművészeti pályázatokon (2002. Siklós: 2. és 3. hely ill. Szent Imre különdíj - Tata: sport ügyességi és művészeti vetélkedők 2003 – egyéni első helyezések és összetett első hely)

Idén októberben országos képzőművészeti pályázatot hirdettünk „festészet” kategóriában „Sport és Művészet” címmel.

Az idei év júniusában nyári képzőművészeti tábort szerveztünk tehetséges diákjaink ill. testvérintézményünk a Sepsiszentgyörgyi Mikes Kelemen Elméleti Liceum tehetséges tanulói számára. A tábor végén a rajzolt és festett képekből kiállítást rendeztünk, melyet a következő évben egy fotókiállítással összekapcsolva az Arany Napokon is szeretnénk bemutatni.

A sepsiszentgyörgyiekkel két éve egy jól működő kapcsolatot sikerült kialakítanunk. Már két alkalommal fogadtuk a 40 fős tanár és diákküldöttséget ill. intézményünk ez év májusában volt Sepsiszentgyörgyön szintén egy 40 fős csoporttal. A jövő évi erdélyi utunkra már most nagy az érdeklődés kollégistáink részéről.

DÖK tevékenység:

Minden évben megszervezik a golyótábor, golyaavatás, ismerkedési est,

farsangi bál, kollégiumi közgyűlések, sport és kulturális rendezvények, 9. osztályos DÖK-ös tanulók részére nyári továbbképző tanfolyam a DÖK irányításával. Három tanulónk tagja a városi DÖK elnökségének is, Ágoston István a városi DÖK elnökhelyetese.

Szakmai tevékenység rendszerünk- ből kiemelések:

- COM I. Minőségfejlesztési Program kiépítése és folytatása
- Tanulás módszertani foglalkozások vezetése
- Pályázatok maximális kihasználása – bár az utóbbi egy évben sajnos a számunkra kiírt pályázati lehetőségek erősen beszűkültek
- Konferenciák rendezése (kollégiumi nevelés, sport, kommunikációs, ökömenikus) országosan is elismert elméleti és gyakorlati szakemberek előadásaival - minden konferenciánkat úgy szerveztük, hogy legyen kapcsolata a kollégiumi neveléssel is és természetesen a tehetséggondozó tevékenységünkkel is.
- Évente kiemelkedő esemény az „Arany Napok” megrendezése művész tanulók és hivatásos művészek fellépésével (színművészek, operaénekes) - ez év márciusban avattuk fel Arany János bronz domborművét, melyet megkoszorúzott Török László úr Nagyszalonta város alpolgármestere ill. testvérintézményünk pedagógus küldöttsége is.
- Intézményünk alapításának 25 éves évfordulóját 2004-ben szeretnénk méltóképpen megünnepelni. Ebből az alkalomból tantestületünk egy emlékkönyvet szerkeszt, bízunk benne, hogy ez a jövő év elején meg tud jelenni.
- Természetesen minden egyes rendezvényünk a kollégisták „szeme előtt” zajlik. Fontos számunkra, hogy tanulóink támogatják rendezvényeinket, aktívan részt vesznek rajtuk, sőt velünk együtt „izgulnak” a „SIKERÉRT”.

*Laduver Ferenc
igazgató*

Centenárium ünnepség Nagykállóban

2003-ban ünnepelte fennállásának 100. évfordulóját a nagykállói középiskolai kollégium. Ebből az alkalomból október második hétvégéjén került sor a centenárium ünnepségre, amely szombaton reggel a művelődési központban kezdődött. Ünnepi ülésen a kollégium volt diákjai emlékeztek vissza diák éveikre.

A felszólalók között volt vezető óvónő, körzeti orvos, tanár, kereskedő és egyetemi hallgató, de egyvalami közös volt bennük: a kállói kollégiumhoz való szeretetteljes kötődés.

Képviselve volt tehát a múlt és a közelmúlt egyaránt, míg a hallgatóság döntő hányadát a jelen kollégistái alkották

A rendezvény legidősebb résztvevője Scholtz Béla e sorokat írta a vendégkönyvbe:

“Az internátusnak 1942 -től 1949 -ig voltam bentlakója (közben a Népi Kollégiumnak is 1948-ban). Örömmel és nosztalgiával, s meghatottan jártam ezen ünnepség alkalmával a régi falak között.”

Erre rimel Urbinné Deli Anna és Molnárné Kovalcsik Júlia üzenete:

“Amilyen nehéz szívvel maradtunk ott az első nap a koliban, olyan nehéz szívvel hagytuk azt ott az utolsó napon 1984-ben. Ma boldogan jöttünk vissza nosztalgiázni, nagyon köszönjük a meghívást, a megtiszteltetést. ... Az új kolisoknak pedig azt üzenjük, éljenek úgy együtt a kollégiumban, hogy legyenek élményeik, amikre vissza tudnak emlékezni, mert nekünk vannak bőven, mi nagyon szeretünk kollégisták lenni.”

Az ünnepi ülést követően a jelenlegi kollégisták színes műsora következett zenés, verses életképekkel és a végén egy fergeteges néptánc produkcióval.

Ebéd után került sor a régi kollégium épületén elhelyezett centenárium emléktábla avatására, illetve megkoszorúzására. (Az épület egyébként jelenleg a városi rendőrkapitányság “otthona”, de 1903-tól 1992-ig, az új kollégium felépültéig itt működött a káli.)

Szóták Zsannet 10/c osztályos tanuló így fogalmazott:

“100 évvel ezelőtt ez az épület fogadta a kállói középiskola kollégistáit, illendő tehát, hogy az emlékezés tábláját itt helyezzük el. Az öregdiákok, régi kollégisták számára ez az épület jelentette a második otthont, a diákevek, diákszerelmek színhelyét, a felnőtté válás tanulóiskoláját. A kollégium szó számukra ezt az épületet jelenti, osztálytalálkozókon ide, az udvarra jönnek múltat idézni. Az emléktábla ezért nekik készült. De készült mindazoknak, akik hivatalos ügyintézésre jönnek az épületbe. Őket egy letűnt korról tájékoztatja a felirat. ... S természetesen szól ez az emléktábla mindazon kollégistáknak, akik – mint magam is – már másik, modernebb kollégiumban élünk, akiknek a múlt ismerete nélkül nincs jelenük, akiknek a hagyományápolás nélkül nincs jövőjük.”

A vendégek, érdeklődők ezt követően a kollégium jelenlegi épületében kiállítást tekinthettek meg az elmúlt 100 év dokumentumaiból, illetve videofelvételeket a közelmúlt rendezvényeiről, programjairól.

A vacsora meghitt, családi légkörben zajlott, és kiváló alkalom volt nosztalgiázásra, a régi barátságok felelevenítésére, a kolis élmények felidőzésére.

A centenárium ünnepség gyakorlatilag teljes mértékben önerőből, mindenféle külső anyagi támogatás nélkül zajlott le, a fenntartó a Centenárium Emlékkönyv kiadását fedezte.

A rendezvény megszervezéséért, lebonyolításáért köszönet illeti a kollégium vezetőjét, dolgozóit, valamint a közreműködő jelenlegi és volt kollégistákat, bízva abban, hogy hamarosan – remélhetőleg nem újabb 100 év múltán – újra találkozhatnak a régi és új kállói diákok, pedagógusok.

A Kollégiumi Szövetség véleménye és javaslatai

A 2004. évi költségvetés tervezetének vitájához

Bár a mostani kiélezett (gazdasági, politikai) viszonyok között tapasztalataink szerint csökken a fogadókészség a szakmai érvek figyelembe vételére (sokak szerint ama bizonyos sörös ló derby-esélyeihez közelít...), mégis szeretnénk tisztelettel felhívni a figyelmüket néhány – a területünket érintő – súlyos ellentmondásra.

1. Kollégiumi normatíva

- 1996-tól – Göncz Árpád akkori köztársasági elnök hatékony közreműködésével – szakmai-politikai konszenzus jött létre (az itt most nem részletezett) érdekeltségi vákuumban működő kollégiumok 100%-os finanszírozását illetően;
- a kollégiumok – kormányprogramban is elismert – esélyteremtő szerepének betöltéséhez a legfontosabb feltétel a megfelelő szakmai színvonal biztosítása;
- a megszorítás – minden eddigi tapasztalat szerint – azonnal és drasztikusan ezt a területet (szakkörök, diákkörök) érinti (a technikai költségeken már nincs mit megtakarítani);
- a kollégiumi normatíva alakulása 1996-tól:

Megjegyzések a táblázathoz:

- a 2002. évi alapszabály (237 300) a béremelés központi finanszírozásá-

év	alap- + kiegészítő normatíva (Ft)	változás az előző év %-ában	fenntartói támogatás (Ft/fő)	változás az előző év %-ában	a központi finanszírozás aránya	felújítás, fejlesztés a kv. %-ában
1996	123 300		123 637		99,7 %	1,5 %
1997	126 000 + 9 100 = 135 100	9,5 %	148 711	20,3 %	90,8 %	2,4 %
1998	135 000 + 13 700 = 148 700	10,1 %	177 876	19,6 %	83,6 %	2,3 %
1999	152 000 + 16 000 = 168 000	13,0 %	197 912	11,3 %	84,9 %	1,4 %
2000	195 000	16,1 %	208 230	5,21 %	93,6 %	2,2 %
2001	215 000 + 21 800 = 236 800	21,4 %	245 898	18,1 %	96,3 %	3,8 %
2002	272 300 + 24 000 = 296 300	25,1 %	343 407	39,7 %	86,3 %	2,3 %
2003	330 000 + 22 500 = 352 500	19,0 %	414 474	20,7 %	85,0 %	1,4 %
2004	330 000 + 22 500 = 352 500	0 %	435 200	5,0 %	80,9 %	1,4 %

val (35 000) korrigálva;

- a 2003. évi étkezési normatíva a kétféle támogatás – felmérési adatok szerint – súlyozott átlaga;
- a 2003. évi adatok természetesen nem lezártak, az intézményi költségvetési tervekben alapulnak;
- a 2004. évi számok a fenntartók "inlációkövető magatartását" tételezik fel.

2. Kiegészítő étkezési hozzájárulás

- senki nem vitatja, hogy a fenntartónak a kollégiumi háromszori étkeztetés minimum kétszer annyiba kerül, mint az iskolai ebéd (ld. nyersanyag-normák);
- ennek ellenére – bár évek óta rendszeresen felvetjük a problémát – a kollégiumi fenntartók ugyanazt az összeget kapják (ráadásul 200 napra), mint az iskolai fenntartók (185 napra).

év	a forrás megnevezése	a támogatás összege (eFt)
2000	költségvetés, OM	192 000
2001	költségvetés, OM, FKA, MEH IKB, OSZT	2 765 000
2002	OM	90 000
2003	OM	50 000
2004	-	0

3. Kollégiumok fejlesztése

- a kollégiumok fejlődéséhez (az ismert érdekeltségi és autonómia-hiány következtében) nincs külső húzóerő, ezért egy – a fejlesztést támogató – kollégiumi közalapítvány létrehozását minden politikai erő támogatja;
- a Nemzeti Kollégiumi Közalapítvány pályázati programjai mozgósították a szakma belső energiáit, sőt egy évben még a tárgyi feltételek javításához is (viszonylag) jelentős fenntartói hozzájárulást tudtak "előcsalogatni";
- a közalapítvány forrásai, 2000-től:

„Az Oktatási Minisztérium középtávú közoktatás-fejlesztési stratégiája” c. munkaanyagához

Általános megállapítások

- Ugyan a stratégia középtávú, 7 prioritást (fejlesztési célt) és 23 célprogramot fogalmaz meg a jogi és a tartalmi szabályozás módosításán túl. Ezek megvalósítása eddig még nem tapasztalt intenzitású és szervezetszerű munkát igényel az összes közreműködő részéről.
- Szükséges a lehető legátfogóbb szakmai, társadalmi és politikai elfogadtatásra törekedni a hosszabb távú alkalmazás és hatások kiszámíthatósága érdekében.

Konkrét észrevételek:

- A helyzetértékelésben nem kap elegendő hangsúlyt a települési egyenlőtlenségek problémaköre, amely egyik fő oka mind a fenntartási, mind pedig az igénybevevői esélyegyenlőtlenségeknek.
- A helyzetértékelésből hiányzik a kollégiumi intézményrendszer - annak nélkülözhetetlen társadalmi (nevelési-oktatási és szociális), az esélyegyenlőséget és a mobilitást szolgáló funkciójával együtt.
- A dokumentum további fejezeteiben is kifejezetten feltűnő a kollégium elhagyása;
- Nem jelenik meg a megfelelő alfejezetekben a helyi vagy megyei (fővárosi) intézményfenntartás megoldat-

lan problémája azon intézménytípusok esetében, amelyek igénybevevői döntően más települések lakói (kollégium, fogyatékkal élők intézményei).

Üdvözljük, hogy a 16. célprogramban külön pontként megjelent a kollégiumok (régóta esedékes) korszerűsítésének szándéka.

Javaslatunk:

- A felsorolt, tartalmilag indokolt helyeken jelenjék meg a kollégiumi intézményrendszer.
- Keressen megoldást a jelenleg közvetlenül nem érdekelt fenntartók által üzemeltetett intézmények színvonalas működését és fejlesztését is biztosító fenntartására, finanszírozására.